

Investointitiedustelu

Kesäkuu 2010

Elinkeinoelämän keskusliitto

Investointiedustelu

Kesäkuu 2010

Sisältö

Johdanto	3
Tiivistelmä	3
Tiedustelumenetelmä, esitettävät kysymykset ja kattavuus	3
Teollisuuden ja energia-alan investoinnit vuosina 2008–2010	5
Teollisuuden kiinteät investoinnit toimialoittain	6
Teollisuuden investoinnit suuruusluokittain	7
Tutkimus- ja kehitystoiminta 2008-2010	8
Tutkimus- ja kehitysmenot Suomessa	8
Tutkimus- ja kehitysmenot ulkomailla	8
Tutkimus- ja kehityshenkilökunta	10

Liite

Johdanto

Tiivistelmä

Tehdasteollisuusyritysten kiinteät investoinnit Suomeen supistuivat viime vuonna erittäin voimakkaasti kansainvälisen talouskriisin vuoksi. Investointien ei ennusteta kääntyvän kasvuun vielä tänä vuonnakaan, vaan useimmilla toimialoilla niiden odotetaan vähenevän yhä jonkin verran.

Huhti-toukokuussa tehdyn EK:n Investointitiedustelun mukaan tehdasteollisuuden kotimaiset kiinteät investoinnit vähenivät viime vuonna yli kolmasosalla. Investointien arvo laski toissa vuoden 4,3 miljardista eurosta vain noin 2,7 miljardin euron tasolle. Täna vuonna investoinnit supistuisivat yhä kymmenellä prosentilla runsaaseen 2,4 miljardiin euroon.

Energia-alan yritysten investoinnit ovat pysyneet korkealla tasolla vuosina 2008–2010, korvaten osin tehdasteollisuuden investointien pudotusta. Koko teollisuuden (ml. energia-ala) investoinnit vähenivät silti viime vuonna yli viidenneksellä. Täna vuonna yhteenlasketut investoinnit alenisivat yhä noin 7 prosenttia, vaikka energiasektorin investoinnit ovat edelleen lähellä ennätystasoa.

Uusimman investointitiedustelun tulos on kokonaisuutena varsin samankaltainen kuin edellisen, viime vuoden syksyllä tehdyn selvityksen. Varovaisissa investointinäkymissä ei ole tapahtunut suuria muutoksia alkuvuoden aikana.

Kotimaassa käytetyt **tutkimus- ja tuotekehitysmenot** vähenivät viime vuonna hieman, ja tutkimushenkilöstön määrä kääntyi loivaan laskuun. Käänteestä huolimatta t&k-menot pysyivät silti varsin korkealla, yli 4 miljardin euron tasolla. Taantuma on vaikuttanut tutkimustoimintaan vaimeammin kuin kiinteisiin investointeihin.

Kotimainen tutkimus- ja kehityshenkilöstö aleni vajaalla kahdeksalla prosentilla. Vaikka kehitys oli selvästi aiempaa huonompaa, t&k-henkilöstö väheni selvästi loivemmin kuin teollisuuden koko henkilöstö.

Täna vuonna t&k-henkilöstön ennustetaan vähenevän vielä vajaalla kolmella prosentilla. T&k-menot pysyisivät viime vuoden tasolla. Arvioiden mukaan

teollisuuden tutkimus- ja kehitystehtävissä työskentelisi tänä vuonna Suomessa vajaat 25 000 henkilöä.

Ulkomaiset t&k-menot kasvoivat viime vuonna vielä hieman, mutta tänä vuonna summan ennustetaan pysyvän likimain ennallaan. Ulkomaisen t&k-henkilöstön kasvun arvioidaan myös pysähtyvän.

Teollisuuden investointiaste eli kiinteiden investointien suhde jalostusarvoon laski viime vuonna selvästi, vaikka investointien ohella myös jalostusarvo kääntyi pudotukseen. Investointiaste aleni 2000-luvun keskimääräiseltä noin 11–12 prosentin tasolta alle 10 prosenttiin. Investointiasteen arvioidaan alenevan vielä tänä vuonnakin. Suomalaisten teollisuusyritysten investointiaste oli lähellä Länsi-Euroopan keskitasoa ennen talouskriisiä. Tarkkoja kansainvälisiä vertailutietoja investointikehityksestä talouskriisin aikana ei ole vielä käytettävissä.

Jos teollisuuden investointiaste lasketaan ottamalla mukaan sekä kiinteät investoinnit että t&k-menot, investointiasteen arvioidaan pysyvän varsin vakaana, hieman yli 20 prosentin tasolla.

Tiedustelumenetelmä, esitettävät kysymykset ja kattavuus

Tämä investointitiedustelu on osa Euroopan unionin harmonisoitua suhdannetiedustelujärjestelmää. Tiedustelussa esitettävät kysymykset ovat pääsääntöisesti EU:n komission laatimia. Elinkeinoelämän keskusliitto EK ja sen edeltäjä TT ovat tehneet kyselyn Suomessa vuoden 1995 syksystä lähtien. Tiedustelun laati aiemmin Suomen Pankki. Investointitiedustelu tehdään kaksi kertaa vuodessa, keväällä ja syksyllä. Tämä, kuluvan vuoden ensimmäinen investointitiedustelu tehtiin huhti-toukokuussa.

Kevään 2010 tiedustelussa kysyttiin yritysten toteutuneita investointeja vuosilta 2008–2009 sekä investointisuunnitelmia vuodelle 2010. Tiedustelu osoitettiin pääsääntöisesti EK:n suhdannetiedustelun otokseen kuuluville yrityksille. Tiedusteluun vastasi 295 tehdasteollisuusyritystä. Tiedusteluun vastanneiden yritysten yhteenlaskettu liikevaihto vuonna 2009 oli noin 79

miljardia euroa, ja ne työllistivät Suomessa noin 189 tuhatta työntekijää. Tiedusteluun osallistuvien yritysten investoinnit kattavat yli 80 prosenttia tehdasteollisuuden kaikista investoinneista. Tässä julkaisussa kyselyn tulokset on korotettu vastaamaan Tilastokeskuksen kansantalouden tilinpidon mukaisia tehdasteollisuuden investointeja. Perusvuotena on käytetty Tilastokeskuksen ilmoittamia lukuja vuodelta 2008.

Teollisuusyritysten lisäksi tiedustelussa on mukana myös sähkö-, kaasu- ja vesihuollon yrityksiä.

Aineellisilla investoinneilla tarkoitetaan tässä tiedustelussa kiinteän (aineellisen) käyttöomaisuuden hankintaa sekä perusparannusmenoja Suomessa: uusia talonrakennuksia, maa- ja vesirakennuksia, koneita, laitteita, kalustoa ja kuljetusvälineitä sekä maa- ja vesialueita. Kysely ei koske tavanomaista kunnossapitoa, käytössä olleiden pääomatavaroiden ostoa tai myyntiä, ei myöskään leasing-hankintoja. Käyttöomaisuuden myyntituotot ei ole otettu myöskään huomioon investointimenoja laskettaessa. Kutakin vuotta koskevat luvut on ilmoitettu asianomaisen vuoden toteutuneiden tai arvioitujen hintojen mukaisina eli käyvin hinnoin.

Aineellisten investointien lisäksi kysyttiin yritysten aineettomia investointeja. Aineettomiin investointeihin

lasketaan mukaan muun muassa tietokoneohjelmistot sekä pitkävaikutteiset markkinointi- ja koulutusmenot.

Yrityksiltä tiedusteltiin myös tutkimus- ja kehittämismenoja sekä t&k-henkilökunnan määrää Suomessa ja ulkomailla. Tutkimus- ja kehittämistoiminnalla tarkoitetaan systemaattista toimintaa tiedon lisäämiseksi ja tiedon käyttämistä uusien sovellusten löytämiseksi. Siihen sisällytetään perustutkimus, soveltava tutkimus sekä kehittämistyö. Tutkimus- ja kehittämismenot on ilmoitettu riippumatta siitä, onko menot aktivoitu tai vähennetty vuosikuluina. T&k-menoihin sisältyy sekä aineellisia että aineettomia menoja, laitteita, kalustoa ja kuljetusvälineitä sekä maa- ja vesialueita.

Investointitiedustelun vastausprosentit toimialoittain

	Lukumäärä			Liikevaihto milj. euroa			Henkilökunta		
	Vast.	Otos	%	Vast.	Otos	%	Vast.	Otos	%
Elintarviketeollisuus	15	29	52	3540	6005	59	10687	19442	55
Teva-teollisuus	14	40	35	342	837	41	2134	5608	38
Metsäteollisuus	26	47	55	16348	17752	92	51911	58359	89
Graafinen teollisuus	14	43	33	427	570	75	2221	3869	57
Kemianteollisuus	35	55	64	17873	19015	94	22276	25466	87
Rakennusaineteollisuus	27	37	73	1958	2114	93	7760	10142	77
Teknolוגiateollisuus	157	279	56	38374	40180	96	91420	112477	81
Tehdasteollisuus	295	542	54	79007	86742	91	189239	236768	80

Teollisuuden investoinnit 2008–2010

Tilastokeskuksen mukaan tehdasteollisuuden yritysten **kiinteät investoinnit** kääntyivät jo toissa vuonna laskuun vuoden 2007 huippuun verrattuna. Investointien arvo oli laski lähes 4,8 miljardista vajaaseen 4,3 miljardiin euroon. Huhti–toukokuussa 2010 tehdyn EK:n Investointitiedustelun ennakkotiedon mukaan viime vuonna kiinteät investoinnit supistuivat voimakkaasti. Investointien arvo laski yli kolmanneksella 2,7 miljardiin euroon. Tänä vuonna investointien lasku loivenee, mutta investointien arvo alenisi kymmenellä prosentilla runsaaseen 2,4 miljardiin euroon.

Investointitiedustelun tulos on kokonaisuutena varsin samankaltainen kuin edellisen, syksyllä 2009 tehdyn selvityksen. Tuolloinkin investointikehityksen odotettiin jatkuvan heikkona.

Yli kaksi kolmannesta kaikista kiinteistä investoinneista on **kone- ja laiteinvestointeja**. Tiedustelun mukaan kone- ja laiteinvestoinnit supistuivat viime vuonna noin 35 prosenttia. Tänä vuonna ne laskisivat yhä runsaat seitsemän prosenttia 1,7 miljardiin euroon. Myös **rakennusinvestoinnit** ovat laskeneet voimakkaasti. Tänä vuonna ne jäivät puoleen toissa vuoden tasosta.

Tilastokeskuksen mukaan teollisuusyritysten **aineettomat** kiinteät investoinnit olivat vuonna 2008 suuruu-

deltaan 705 miljoonaa euroa. Tiedustelun ennakkotiedon mukaan ne vähenivät viime vuonna 462 miljoonaan euroon, ja tänä vuonna laskun arvioidaan jatkuvan 350 miljoonaan euroon.

Investointiaste eli kiinteiden investointien osuus tehdasteollisuuden jalostusarvosta pysyi 2000-luvun alkupuolen aina vuoteen 2008 asti varsin vakaana. Investointien raju väheneminen talouskriisin vuoksi painoi myös investointiastetta selvästi viime vuonna.

Vuoteen 2008 asti investointiaste oli noin 12 prosentin tasolla jalostusarvosta, mutta vuosina 2009–2010 se jäi alle 10 prosenttiin. Suomen teollisuuden investointiaste oli ennen kriisiä lähellä monien muiden Länsi-Euroopan maiden tasoa. Investoinnit ovat pudonneet voimakkaasti kaikissa Euroopan maissa, mutta tarkkoja kansainvälisiä vertailutietoja taantuman vaikutuksista ei vielä ole saatavilla.

Teollisuuden investoinnit toimialoittain

Metsäteollisuuden kiinteät investoinnit olivat vuonna 2008 Tilastokeskuksen mukaan 1 016 miljoonaa euroa. Investointitiedustelun mukaan investointien taso laski

Teollisuuden investoinnit ja investointisuunnitelmat vuosina 2008–2010, milj. euroa (käyvin hinnoin) ja muutosprosentit

	2008	2009	2010	08–09 %	09–10 %
Aineelliset investoinnit					
Koneet, laitteet ja kuljetusvälineet	2891	1867	1729	-35,4	-7,4
Rakennukset	604	312	299	-48,3	-4,3
Maa- ja vesirakennukset	64	54	48	-16,0	-10,5
Yhteensä	3559	2232	2075	-37,3	-7,0
Aineettomat investoinnit	705	462	350	-34,4	-24,4
Kiinteät investoinnit yhteensä	4264	2695	2425	-36,8	-10,0
Tutkimus- ja kehityksenot	4091	4053	4074	-0,9	0,5

viime vuonna lähes puolella 524 miljoonaan euroon. Investointien ennustetaan vähenevän jonkin verran vielä kuluvanakin vuonna, sillä metsäteollisuus arvioi investoivansa yhteensä 482 miljoonaa euroa. Metsäteollisuuden osuus koko tehdasteollisuuden kiinteistä investoinneista on kuluvana vuonna 20 prosenttia.

Teknolgiateollisuuden toteutuneet investoinnit olivat vuonna 2008 kansantalouden tilinpidon mukaan 1 789 miljoonaa euroa. Investointitiedustelun mukaan investoinnit vähenivät viime vuonna noin kolmanneksella. Investointien arvo laski 1 188 miljoonaan euroon.

Tänä vuonna investointien arvioidaan jatkavan laskua. Vähennys viime vuodesta olisi vielä noin 16 prosenttia. Investointien arvo laskisi 1,0 miljardin euron tasolle. Teknolgiateollisuuden osuuden koko tehdasteollisuuden kiinteistä investoinneista arvioidaan olevan kuluvana vuonna noin 41 prosenttia.

Teknolgiateollisuuden alatoimialoista metallien jalostuksessa investointien ennustetaan olevan kuluvana vuonna noin 250 miljoonaa euroa. Metallien jalostuksen osuus koko teknolgiateollisuuden investoinneista odotetaan siis olevan neljännes.

Kone- ja metallituoteteollisuuden investoinnit vähenevät vielä kuluvanakin vuonna varsin selvästi.

Investointien arvo laskee tiedustelun mukaan yhä noin 15 prosentilla, noin 450 miljoonaan euroon. Konepajateollisuuden investointien osuus kaikista teknolgiateollisuuden investoinneista on kuluvana vuonna vajaa puolet.

Elektroniikka- ja sähköteollisuuden kiinteiden investointien arvioidaan pysyvän matalalla tasolla, mutta ne kääntyisivät silti pieneen kasvuun viimevuotisesta. Investointien arvo on tiedustelun mukaan hieman alle 300 miljoonaa euroa. Toimialan osuus kaikista teknolgiateollisuuden investoinneista on siten vähän alle kolmannes.

Kemianteollisuuden kiinteät investoinnit olivat toissa vuonna Tilastokeskuksen mukaan 614 miljoonaa euroa. Tiedustelun mukaan investoinnit supistuivat viime vuonna yli kolmanneksella, 379 miljoonaan euroon. Kuluvana vuonna investointien odotetaan yhä vähenevän aavistuksen. Investointien arvo laskisi 367 miljoonaan euroon. Kemianteollisuuden investointien osuus koko tehdasteollisuuden kiinteistä investoinneista on kuluvana vuonna noin 15 prosenttia.

Elintarviketeollisuuden kiinteät investoinnit olivat Tilastokeskuksen mukaan toissa vuonna 424 miljoonaa euroa. Tiedustelun mukaan ne alenivat viime vuonna

Teollisuuden kiinteät investoinnit ja investointisuunnitelmat vuosina 2008–2010, milj. euroa (käyvin hinnoin) ja muutosprosentit

	2008	2009	2010	08–09 %	09–10 %
Elintarviketeollisuus	424	296	327	-30,3	10,8
Teva-teollisuus	33	21	17	-35,9	-21,3
Metsäteollisuus	1 016	524	482	-48,4	-7,9
Graafinen teollisuus	153	121	113	-21,2	-6,0
Kemianteollisuus	614	379	367	-38,3	-3,3
Rakennusaineteollisuus	153	99	81	-35,2	-18,5
Teknolgiateollisuus	1 789	1 188	1 000	-33,6	-15,9
- metallien jalostus	324	369	249	13,8	-32,5
- kone- ja metallituoteteoll.	893	538	454	-39,8	-15,5
- elektroniikka- ja sähköteoll.	572	282	296	-50,7	5,1
Tehdasteollisuus	4 264	2 695	2 425	-36,8	-10,0
Sähkö-, kaasu- ja vesihuolto	1 764	2 003	1 953	13,6	-2,5
Yhteensä	6 028	4 698	4 378	-22,1	-6,8

melkein kolmanneksella noin 300 miljoonaa euroon. Tänä vuonna investointien arvioidaan kasvavan runsaalla kymmenellä prosentilla lähes 330 miljoonaa euroon. Elintarviketeollisuuden osuus koko tehdasteollisuuden kiinteistä investoinneista on kuluvana vuonna noin 13 prosenttia.

Graafisen teollisuuden investoinnit olivat vuonna 2008 Tilastokeskuksen mukaan 153 miljoonaa euroa. Viime vuonna investoinnit vähenivät noin viidenneksellä 121 miljoonaa euroon. Tänä vuonna niiden arvioidaan supistuvan edelleen hieman. Investointien arvoksi ennustetaan 113 miljoonaa euroa.

Rakennusaineteollisuuden investoinnit olivat kaksi vuotta sitten 153 miljoonaa euroa. Tiedustelun ennakkotiedon mukaan ne vähenivät viime vuonna yli kolmanneksella. Kuluvana vuonna laskun ennustetaan yhä jatkuvan, ja investointien arvoksi odotetaan 81 miljoonaa euroa.

Teva-teollisuuden investoinnit olivat vuonna 2008 Tilastokeskuksen mukaan 33 miljoonaa euroa. Viime vuonna investoinnit supistuivat tiedustelun mukaan runsaalla kolmanneksella 21 miljoonaa euroon, josta niiden odotetaan tänä vuonna jatkavan laskua 17 miljoonan euron tasolle.

Sähkö-, kaasu- ja vesihuollon investoinnit olivat Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2008 korkealla, lähes

1,8 miljardin euron tasolla. Viime vuonna energia-alan investoinnit kasvoivat tiedustelun mukaan noin kahteen miljardiin euroon. Kuluvana vuonna investointien ennustetaan kääntyvän loivaan laskuun, mutta investoinnit olisivat edelleen huomattavan vilkkaat, yli 1,9 miljardia euroa.

Teollisuuden investoinnit suuruusluokittain

Pienissä, alle 50 henkilöä työllistävissä yrityksissä investoinnit kehittyivät viime vuonna jonkin verran heikommin kuin koko teollisuudessa. Sen sijaan kuluvana vuonna investointien ennustetaan kääntyvän kasvuun.

Keskisuurissa, 50–249 henkeä työllistävissä yrityksissä investoinnit vähenivät viime vuonna yli 40 prosentilla, ja laskun ennustetaan jatkuvan varsin voimakkaana tänäkin vuonna.

Hieman tätä suuremmissa, 250–499 työntekijän yrityksissä investointien kehitys oli viime vuonna hieman koko teollisuuden keskiarvoa parempi. Kuluvana vuonna investointien odotetaan kuitenkin vähenevän melko yleisesti.

Suurissa, yli 500 henkilöä työllistävissä yrityksissä kiinteät investoinnit vähenivät viime vuonna noin kolmanneksella. Kuluvana vuonna investointien ennustetaan vähenevän yhä vajaalla viidenneksellä.

Teollisuuden kiinteät investoinnit suuruusluokittain vuosina 2008–2010, milj. euroa (käyvin hinnoin) ja muutosprosentit, henkilökunnan määrän mukaan jaoteltuna

	2008	2009	2010	08–09 %	09–10 %
Alle 50	721	349	496	-51,6	41,8
50-249	554	327	242	-41,0	-25,9
250-499	477	333	291	-30,4	-12,5
Vähintään 500	2512	1686	1396	-32,9	-17,2
Tehdasteollisuus	4264	2695	2425	-36,8	-10,0

Tutkimus- ja kehitystoiminta vuosina 2008-2010

Tilastokeskuksen mukaan teollisuusyritysten tutkimus- ja kehitysmenot Suomessa olivat vuonna 2008 lähes 4,1 miljardia euroa. Investointitiedustelun mukaan teollisuusyritysten t&k-menot ulkomailla olivat puolestaan samana vuonna runsaat 3,4 miljardia euroa. Teollisuuden yhteenlaskettu t&k-panostus oli siten noin 7,5 miljardia euroa.

Viime vuonna teollisuuden yhteenlasketut t&k-menot pysyivät lähes ennallaan. Ulkomailla menot kasvoivat vielä aavistuksen, kun taas kotimaassa ne vähenivät noin prosentilla. Kuluvana vuonna yhteenlaskettujen t&k-menojen arvioidaan myös pysyvän likimain viime vuoden tasolla. Kehityksen ennustetaan olevan samankaltaista sekä kotimaassa että ulkomailla.

Kotimainen t&k-henkilöstö supistui viime vuonna, mutta lasku jäi loivemmaksi kuin koko henkilöstön väheneminen. Tänä vuonna tutkimushenkilöstön määrän ennustetaan alenevan yhä hieman. Ulkomainen tutkimus- ja kehityshenkilöstö kasvoi hieman viime vuonna, kun taas kuluvana vuonna sen odotetaan pysyvän nykytasollaan.

Tutkimus- ja kehitysmenot Suomessa

Kotimaassa käytetyt tutkimus- ja kehitysmenot supistuivat tiedustelun mukaan viime vuonna noin prosentin. Tänä vuonna t&k-menoihin ei odoteta merkittävää muutosta. Talouskriisin vaikutukset tutkimus- ja kehitystoimintaan ovat toistaiseksi jääneet lievemiksi kuin vaikutukset kiinteisiin investointeihin.

Tilastokeskuksen mukaan teollisuuden t&k-menot olivat toissa vuonna lähes 4,1 miljardia euroa. Investointitiedustelun mukaan teollisuuden kotimaiset t&k-menot laskivat viime vuonna hieman. Kuluvana vuonna t&k-panostusten arvioidaan kasvavan aavistuksen 4,07 miljardiin euroon.

Selvä enemmistö t&k-toiminnasta on teknologiateollisuudessa. Vuonna 2008 toimialan t&k-menot olivat Tilastokeskuksen mukaan lähes 3,5 miljardia euroa. Alan osuus oli noin 85 prosenttia kaikista kotimaisista tutkimus- ja tuotekehitysmenoista. Toimialan t&k-

panostukset alenivat viime vuonna vajaalla prosentilla. Kuluvalla vuodelle ennustetaan menojen pysymistä ennallaan. Pääosa teknologiateollisuuden t&k-toiminnasta on elektroniikka- ja sähköteollisuudessa.

Kemianteollisuuden tutkimus- ja kehittämismenot ovat teollisuuden toimialoista toiseksi suurimmat. Tilastokeskuksen mukaan kemianteollisuuden t&k-menot olivat toissa vuonna 358 miljoonaa euroa. Viime vuonna menot supistuivat hieman, kun taas kuluvana vuonna niiden ennustetaan kääntyvän loivaan kasvuun. Kemianteollisuus arvioi käyttävänsä tutkimus- ja kehittämistoimintaan tänä vuonna 374 miljoonaa euroa.

Metsäteollisuuden t&k-menot laskivat viime vuonna noin 14 prosentilla. Tänä vuonna laskun ennustetaan loivenevan. Kuluvana vuonna t&k-toimintaan käytettävään investointitiedustelun arvion mukaan 89 miljoonaa euroa.

Tutkimus- ja kehitysmenot ulkomailla

Suomalaisten teollisuusyritysten ulkomaiset tutkimus- ja tuotekehitysmenot kasvoivat viime vuonna noin puolitoinen prosenttia. Tänä vuonna menoihin ei ennusteta suuria muutoksia.

Investointitiedustelun mukaan ulkomailla käytettiin t&k-toimintaan runsaat 3,4 miljardia euroa vuonna 2008. Tänä vuonna menoiksi arvioidaan noin 3,5 miljardia euroa.

Ulkomainen t&k-toiminta on merkittävää teknologiateollisuusyrityksissä ja erityisesti elektroniikka- ja sähköteollisuudessa. Muilla toimialoilla ulkomainen t&k-toiminta on selvästi vähäisempää.

**Teollisuuden tutkimus- ja kehitysmenot yhteensä
vuosina 2008–2010, milj. euroa (käyvin hinnoin) ja muutosprosentit**

	2008	2009	2010	08–09 %	09–10 %
Kotimaa	4091	4053	4074	-0,9	0,5
Ulkomaat	3415	3461	3468	1,4	0,2
Yhteensä	7506	7514	7542	0,1	0,4

**Teollisuuden tutkimus- ja kehitysmenot Suomessa
vuosina 2008–2010, milj. euroa (käyvin hinnoin) ja muutosprosentit**

	2008	2009	2010	08–09 %	09–10 %
Metsäteollisuus	107	92	89	-14,3	-3,5
Kemianteollisuus	358	357	374	-0,5	5,0
Teknologiaeteollisuus	3497	3474	3471	-0,7	-0,1
Muu	128	131	140	1,9	6,9
Tehdasteollisuus	4091	4053	4074	-0,9	0,5

**Teollisuuden tutkimus- ja kehitysmenot ulkomailla
vuosina 2008–2010, milj. euroa (käyvin hinnoin) ja muutosprosentit**

	2008	2009	2010	08–09 %	09–10 %
Metsäteollisuus	84	77	74	-8,1	-3,5
Kemianteollisuus	27	20	17	-27,1	-11,3
Teknologiaeteollisuus	3301	3361	3373	1,8	0,3
Muu	4	4	4	-5,1	1,8
Tehdasteollisuus	3415	3461	3468	1,4	0,2

Tutkimus- ja kehityshenkilökunta

Teollisuuden tutkimus- ja kehitystehtävissä työskentelevän henkilöstön määrä kääntyi laskuun vuonna 2009. Henkilökunta kotimaassa supistui, mutta ulkomailla se kasvoi vielä hieman.

Tänä vuonna kotimaisen henkilöstön määrän ennustetaan vähenevän, mutta selvästi viimevuotista loivemmin. Ulkomailla t&k-henkilöstön ennustetaan pysyvän nykytasollaan.

Tilastokeskuksen mukaan teollisuusyritysten **kotimaiseen t&k-henkilökuntaan** kuului vuonna 2008 lähes 27 700 työntekijää. Investointitiedustelun mukaan t&k-työntekijöiden määrä supistui viime vuonna lähes kahdeksalla prosentilla. Tänä vuonna se vähenisi vielä vajaat kolme prosenttia 24 800 henkilöön.

T&k-henkilöstö ulkomailla kasvoi tiedustelun mukaan hieman viime vuonna. Tänä vuonna määrä pysyisi viime vuoden tasolla. Ulkomailla arvioidaan olevan kuluvana vuonna noin 26 000 t&k-tehtävissä työskentelevää.

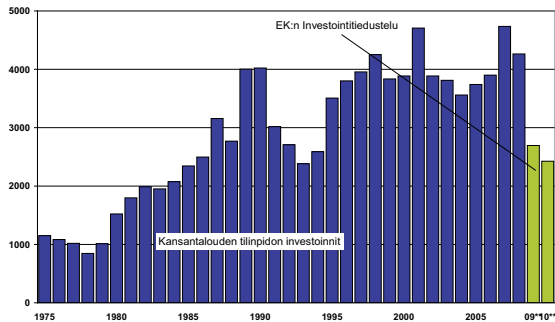
Toimialoittain tarkasteltuna valtaosa t&k-henkilöstöstä on teknologiateollisuudessa. Teknologiateollisuudessa on töissä teollisuuden kotimaisesta t&k-henkilökunnasta lähes 80 prosenttia. Ulkomaisessa t&k-henkilöstössä teknologiateollisuuden osuus on vielä korkeampi. Teknologiateollisuuden sisällä valtaosa henkilöstöstä on töissä elektroniikka- ja sähköteollisuuden yrityksissä.

Toiseksi eniten t&k-työntekijöitä on kemianteollisuudessa, jonka osuus kotimaisesta t&k-henkilökunnasta on runsaat 10 prosenttia.

Teollisuuden tutkimus- ja kehityshenkilökunta Suomessa ja ulkomailla vuosina 2008–2010, lukumäärä ja muutosprosentit

	2008	2009	2010	08–09 %	09–10 %
Metsäteollisuus					
- Kotimaassa	1 027	970	940	-5,6	-3,1
- Ulkomailla	598	560	500	-6,4	-10,7
- Yhteensä	1 625	1 530	1 440	-5,8	-5,9
Kemianteollisuus					
- Kotimaassa	3 265	2 890	2 710	-11,5	-6,2
- Ulkomailla	339	330	260	-2,7	-21,2
- Yhteensä	3 604	3 220	2 970	-10,7	-7,8
Teknologiateollisuus					
- Kotimaassa	21 591	19 900	19 400	-7,8	-2,5
- Ulkomailla	24 564	25 300	25 400	3,0	0,4
- Yhteensä	46 155	45 200	44 800	-2,1	-0,9
Muu teollisuus					
- Kotimaassa	1 788	1 770	1 760	-1,0	-0,6
- Ulkomailla	60	50	50		
- Yhteensä	1 848	1 820	1 810	-1,5	-0,5
Tehdasteollisuus					
- Kotimaassa	27 671	25 500	24 800	-7,8	-2,7
- Ulkomailla	25 561	26 200	26 200	2,5	0,0
- Yhteensä	53 232	51 700	51 000	-2,9	-1,4

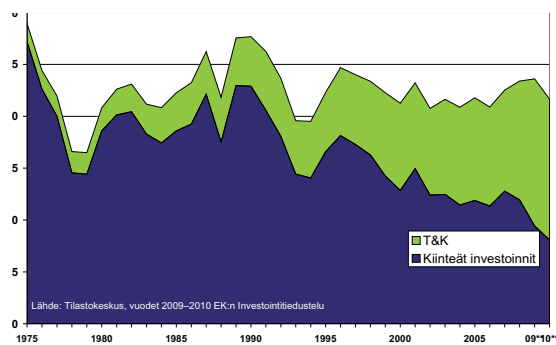
Tehdasteollisuuden kiinteät investoinnit, milj. euroa (käyvin hinnoin)

Investointitiedustelun luvut eivät ole suoraan verrannollisia kansantalouden tilinpidon mukaisiin investointilukuihin. Keskeinen syy on siinä, että teollisuus kirjaa kone- ja laite-investoinnit kuluiksi niiden valmistusasteen eli "kassavirran" mukaisina.

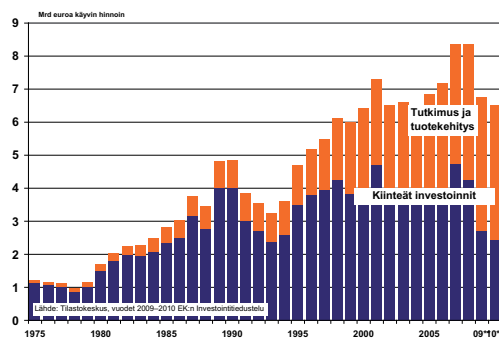
Tilastokeskus puolestaan tilastoi kone- ja laite-investoinnit niiden valmistusajankohdan perusteella, jota ennen ne lasketaan varastoihin. Tilastointitapojen ero voi olla tuntuva etenkin suurissa pitkäkestoisissa investoinneissa.

Teollisuuden investointiaste 1975–2010 Kiinteät investoinnit ja t&k-menot, % jalostusarvosta

Lähde: Tilastokeskus, vuodet 2009–2010 EK:n Investointitiedustelu

Teollisuuden investoinnit Suomessa 1975–2010 Kiinteät investoinnit ja t&k-menot, mrd. euroa (käyvin hinnoin)

Lähde: Tilastokeskus, vuodet 2009–2010 EK:n Investointitiedustelu

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 (Eteläranta 10), 00131 Helsinki • Puhelin 09 420 20
Faksi 09 4202 2299 • www.ek.fi

Raportti internetissä:
www.ek.fi

Lisätietoja:

Vastaava ekonomisti
Penna Urrila
Puh. 09 4202 2606
etunimi.sukunimi@ek.fi

Ekonomisti
Jouko Kangasniemi
Puh. 09 4202 2608
etunimi.sukunimi@ek.fi

Ulkoasu: Ulla Nurminen | EK 2010